

למה הדבר דומה, לאיש שחלק מנות לכל אחד מבניו, שהיו מסובין על שולחנו, וחטף אחד מיד חברו. הלך הבן הנגזל אצל אביו ויאמר לו, אבי, בקשתי מאחי שיחזור לי את חלקי ולא רצה, ואני יודע שאין רצונך שנכה איש את אחיו, אף לא נריב יחד, ע"כ בבקשה ממך תן לי מנה אחרת. כשמוע אביו את דברי בנו נשק לו על ראשו ונתן לו מנה אחרת גדולה, ויאמר לו, מצאת בני חן בעיני עבור מדתך הטובה. אחיך השומה יחזיק את חלקך, והי' לסעודה אחרת אתן לך כפלים ולו לא אתן כלל. כן הדבר ממש בענין זה. הקב"ה שהוא מהלק מוזן לכל ברואיו, כדכתיב נותן לחם לכל בשר, הוא אביהן של ישראל והם בניו, כדכתיב **בנים אתם וגו'.** ורוצה בשלומם ואינו רוצה במחלוקתם, וכמו דאיתא **בתנא דבי אליהו פכ"ח,** אמר להם הקב"ה לישראל, בני אהובי, כלום חסרת דבר שאבקש מכם? ומה אני מבקש מכם, אלא שתהיו אוהבים זה את זה ומכבדין זה לזה וכו'. ולא ימצא בכם עברה וגזל וכו' ע"כ. לכן כשאחד נוגע בעסק חבירו ובקש מאתו שימנע מזה ולא רצה, ובא לפני השי"ת ומתחנן לפניו שיתן לו מנה אחרת ולא יצטרך לריב את חברו, בודאי ימצא חן בעיני השי"ת עבור מדתו הקדושה, כמאמרם ז"ל חולין פ"ט א' על הכתוב, תולה ארץ על בלימה, אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם את עצמו בשעת מריבה, ועבור בטחונו בד' יתן לו מנה כפלים. ולמדנו בא, שאין אחד נוגע במה שמוכן לחברו.

עם אשר תמצא את א' לא יחיה. (ל"א לב)

וברש"י, „ומאותה קללה מתה רחל בדרך“. נראה מזה, עד כמה צריכים לשקול בפלם את המלים שאדם מוציא מפיו. ובמקום אחר אנו רואים, שכאשר באו אחי יוסף ממצרים וספרו לאביהם את כל המוצאות אותם, וכי מושל הארץ נתנם למרגלים ועוד פקד עליהם להביא את בנימין, אז לא קלל יעקב אבינו את המושל, אדרבה צוה להביא לו מתנות מעט דבש וגו', והתפלל עליהם שימצאו חן בעיני האיש. ולו הי' מוציא מפיו דבר קללה על האיש אשר דבר אתם קשות, הי' הורג את בנו יוסף אשר אהבו מכל בניו.

ויחד ליעקב וגו' ויאמר ללבן מה פשעי מה חטאתי. (ל"א לו)

אמרו ז"ל על זה, קפדנותם של אבות ולא פיוסן של בנים, ראה מה אמר יעקב ללבן בחרות אפו, לא א"ל אלא מה פשעי מה חטאתי, ואלו דוד בפיוסו, שלא אבה לשלוח יד בשאול, כתיב (שמואל א' כ"ו) כי אם ד' יגפנו או יומו יבוא וגו' (במ"ד ותנחומא).

מכאן אנו למדים, שאל יחזיק אדם במחלקה אפילו הצדק אתו. ומוני המצות מונים את זה במספר הלאוין, ולא יתי' כקרח וכעדתו.